

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Főtér. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés

téyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja.

Egész évre 8 korona
Fél évre 4 korona
Negyedévre 2 korona

Tanítóknak egész évre 4 kor.
fél évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca 1. szám a. a. könyvnyomdában. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetés, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja

Egy háromsoros petítor ter-
fogata 12 fillér.
Bélyegdíj minden beiktatás
után 60 fillér.

Nyilttér:

Egy sor 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legezészerűben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Társadalmi ellentétek.

A végletek érintkeznek. Ezen közmondás igazságáról meggyőződhetünk természeti viszonyainknál csakugy, mint a társadalmi téren is.

„Fátlan rónák s mértőföldre terjedő erdős hegyek, gazdag humusföld és kopár sziklatömeg, afrikai hőség” és a hegyek közti üde időjárás, eső nélküli nyarak és hófödte jegesek, folyók mellékágak nélkül és számtalan forrás meg patak folyóba való ömlés nélkül váltakoznak és tarkítják az ország oro-hydrografiáját.

Nézzük végig a lakhelyeket, melyekben a nép jellege mutatkozik, a monumentális paloták-tól le a szalmafedelű házig, e két ellentét közti építkezés minden fajtát találjuk országunk lakóinál. A lakók izlése, vagyoni állapota és kulturája tükröződik vissza a helységekben való házak építkezési módjánál. Hát még a lakások belső felszerelése: a meg nem tevelő nagyságu ablakok, padozat nélküli és alacsony szobák, némely nemzetiek (oláh, orosz) az állatokkal való együtt-lakás, a kémény nélküli konyhák — a fényes palotáknál minden izlés, kényelelem és czélszerűség igényeinek megfelelő lakások tanuskodnak a nép műveltségéről és bő anyagot nyújtván a gondolkodó ethnografusnak.

A különböző nemzetiségű ruhaviseleten kívül találunk népünk közt a legszebb, aranyal és drágakövekkel diszitett mágnási ruha mellett a divatos francia legujabb szabású öltözetre: a czélszerűtlen önkészítette boeskoron kívül télenyáron hordott fehér és sötét színű posztórúhára, a báránnyőrű ködmentére, a kalap mellett a báránnyőrű sapkára, az időjárásnak megfelelő ing és gatyá viseletére. A nőknél az újabb divatu selyem, bársony és kelme ruhán kívül és a ezifrabbnál-ezifrabbnál nemzetiségű viselet mellett a legegyszerűbb öltözetre is akadunk.

Táplálkozás tekintetében népünknel az ellentétek nagyon kirívók. Míg országunk északi részén az árpa és rozskenyér, burgonya, pohánka és hüvelyes vetemények képezik a mindennapi eledelt, az alatt az alföldön lakó eszik buzakenyert, táplálkozik kukoricából készült ételekkel, juh-

marha-, disznóhussal és szalonnával, szóval erősebb és táplálóból étkek szolgálnak neki eledelül mint a felvidékieknek, nem is említve vagyonos embereink lucullusi étkezéseiket. Itatul a hegyes vidéki lakónak jó vizen kívül csak pálinka szolgál, miért is vidékenként egész falvak elesenevészednek; a termékenyvidéki is, mióta a philoxera szőlőjét pusztítja, megismerkedett a szesz italok minden nemével, míg azelőtt mesés meny-nyiségű bort fogyasztott.

Foglalkozásra nézve is elütő és ellentétes különbség van az ország lakói közt. A természetlen vidéki hegyes lakónak földjei nem nyujtanak annyi élelmet, hogy az egész éven át el volna látva vele, kénytelen másutt munka után nézni, ellenben a termő vidék lakója a nyár alatt nagy munkásságot fejt ki ugyan, de annál jobban élvezi tétlenül a tél idejét.

A népszokások bizonyos alkalmaknál szoktak nyilatkozni. Ezen alkalmak lehetnek vig vagy szomorú természetűek. A tánc, mely nemzetiségű jelleget ölt, a maga jó és rossz oldalával, a lakodalom 2—3 napra terjedő lakmározással és ivással, a haitti tor, keresztelés, buesu stb. ősi időkre emlékeztető jellegével, ilyenekben nyerneknépünk szokásai kellő kifejezést.

Figyelmeztetnünk kell a népet arra, hogy az ünnepek nem a koresma látogatására valók, hanem a vallás-erköles élet építésén kívül saját műveltségének tökéletesítésére használja fel azokat. Ilyen szokásokkal szemben az intelligens osztályiak jótékony ellentétet képeznek, melyből azonban köznépünk okulás czéljából még eddig a maga részét nem vette ki.

A műveltségi állapotot illetve, országunk észak-keleti részén; Ung, Bereg, Marmaros, Kővár vidékén, Doboka-, Zaránd- és Hunyadmegyékben, orosz- és oláh nemzetiségűek közt még mindig csekély azoknak száma, kik írni és olvasni tudnának. Szellemi szükségleteik a templomba való járás és a könyv nélküli betanult imádságok elmondásán kívül alig vannak, holott más nemzetiségűeknél, különösen a magyarnál, németnél és részben a tótoknál is a szellemi táplálék

csak olyan szükségletet képez, mint az anyagi. Ezek a műveltség elsajátításában vetélkednek a nyugat állambeli lakókkal. Az intelligens osztályiaknál nem ritka a német-, francia és angol nyelv tudása.

Az általános tankötelezettség behozatala sokat fog mindenesetre a dolgon változtatni, a kép azonban jelenleg még mindig olyan, a mint előbb festettem, miért is nem nehéz egyes izgatónak a tudatlan, műveletlen népet félrevezetni, velők a legnagyobb esztelenséget elhitetni és dühösségre felbujtatni.

Tanulni vágyó ifjainkat találjuk a külföldi főiskolákon, nemcsak szórványosan látogatják a német-, angol- és hollandi egyetemeket, hanem a zürichi műegyetemen egy tekintélyes számmal találkozunk tanuló ifjainkkal.

Ime ezek a társadalmi téren az ellentétek. Ha már most mi ezeket a külföldi viszonyokkal összehasonlítjuk, némi különbséget veszünk észre országunk és a külföld társadalmi viszonyai között. Külföldön ugyanis vannak szintén ilyen ellentétek — s hol is ne volnának! — csak hogy ezek nem olyan kirívók, mint nálunk. Természetes, hogy nem azon államok társadalmi viszonyait tartjuk szemünk előtt, melyek ugyan Európa világrészén vannak, a civilizáció azonban még elég primitív állapotában sanylenek, ilyenek pl. az északi- és délszlávok, oláhok, szerbek, törökök, hanem azon népekkel hasonlítjuk össze, melyek az ipar által a civilizáció primitív állapotából már régen kivetkőzve, azoknál magasabb fokon állanak, milyenek pl. Európa nyugat részének lakói.

Ha mi tehát magunkat ezekkel összehasonlítjuk azt tapasztaljuk, hogy tőlük e tekintetben még sokat tanulhatnánk ezen ellentétek kiegyenlítésére és elsimitására. A megtanulandó dolgok pedig a következők: lakodalom, buesu, keresztelés, halotttör, az eladás és vétel alkalmával szokásos tulságos italévezet és az ebből eredő mindenféle bűnök oly dolgok, melyeknél sokat lehetne megtakarítani és az egészséget veszélyeztető rossz szokásokkal felhagyni. A táplálkozásra, ruházásra

T Á R C Z A.

Hidd meg

Hidd meg, hogy oly igazán
Senki sem szeret,
Mint a hogy szeretlek én
Kedves, tégedet.

Kérhetsz tőlem bármit is,
Néked megadom,
Ha kéred az életem:
— Itt van angyalom!

„Hogyha igazán szeret,
Ézt felelte ő,
Inkább kell, mint élete,
Egy pár lakkezipő.

Óvilágban ökröt adott
Hozományul a lány apja,
Most pedig len — forde világ! —
Hozományt az ökr kapja.

Maróthy János.

Levél a provinciáról.

Irta: Ruik László.

„Kedves Barátom! Az igaz, régen volt, mikor megígertem, hogy ha provinciámra megérkezem, írni fogok neked. De — — — negyven napig hallgattam: verem mellem, ámbar nem az én hibám, hogy hallgatnom kellett. Hanem — — —! Ne vedd hazugságnak azt, amit mondani fogok, még csak nem is fillentés. Ott ugyanis olyanok az állapotok, mint Grönlandban, mint Abderában, mint . . . a Holdban!

Ha írni akarsz, nemde tenta, toll s papiros is kell? No hát itt se tenta, se toll, se papiros nincs! Ha tentát akarsz, el kell menned a patikába, ott majd csinálnak carmintintát (most is azzal írok), ha papír kell, állíts fel papírgyárat! És toll, alumínium toll! Meg kell várnod, míg a libából lúd, a lúdból tolyuseprő lesz, aztán míg ez elnyú, aztán csinálatsz a tollból tollat.

Megérkezésem után természetesen tollért és tintaért küldtem eskimóképu inasomat, (ez is honi termék!). Hozott pakoló papírt (a Magyar Állam volt, mert itt csak a parochia lát élő ujságot meg — én!) de tintának se híre, se hamva. Azt hozta üzenetül, hogy majd lesz. Vártam két hétig — az üzenet megint az lett, hogy majd — lesz; vártam újabb két hétig s az üzenet már ekkor az lett, hogy tintával kereskedni itt — nem szokunk. Szervusz! Ez olyan katással volt rám, mintha tintazápor hullott volna a nyakamba. Mentem egyenest a városgazdához, természetes ez egyszersmint vizit is volt. Elmondtam panaszomat s feleletül mit kaptam, azt, hogy — három eladó lánya van. Nyomba be is mutatta valamennyit. Nem akarok udvariatlan lenni s azt mondom, hogy a három grácia többet ér, mint egy üveg tinta, de értéküket sem akarom az utókornak hamisan átadni, tehát azt mondom, hogy három üveget nem érnek.

Nem folytatom tovább a tintaszerezés történetét, mert az nagyon patikai szagu lenne, hanem elmondom első vizitem tartalmát. Ez egyszersmint bevezetés is lesz városom szellemi életének ismertetéséhez.

Mindenekelőtt siettem udvarias lenni, szigoruan ragaszkodva az „Illik s nem illik” minden paragrafusához, mert eszembe jutott Byron mondása: „ő szent etikette sehol sem vagy te nagyobb, mint . . . és vidékén”. Helyes grammatikával a kisasszonykakat nagysádnak szólítottam, mi láthatólag emelte önértéket. Hamarjában végignyargaltam a témák özőnén, mert tudod már, az szabály, hogy valamiről csak kell beszélni. Tehát végre is megállapodtam, hogy irodalmi dolgokról fogok beszédel intonálni, jó téma lesz gondolni a Lőcei fehér

asszony, ennek révén át akartam esapni a mysticusra, mit tudom, hogy szeretnek a hölgyek, azután a Ossianra, a skót bárdokra, innen a troubadourokra, a középkor szerelmes szellemére, de ebből modern témát már gyerek-játék lett volna csinálni. Így akartam kerüli uton oda-jutni, hová egyszerre rohanni nem illik. De alaposan felültem. Először is a nagysádnak fogalmuk sem volt a lőcei fehér asszonyról, hanem igenis a lőcei asszonyokról, kik erre szoktak búcsúhelyekre menni. No nem baj gondoltam, átgorjuk Ossiant, a skót bárdokat s egyszerre a középkoron kezdetjük. Szóltam tehát a középkorról. Ebben valami czélszánt gondolt a már nem középkoru nagysád s fagyosan vette el a szót, hogy be széljünk egyébről, ne az időről.

Már izzadni kezdtem, nem a téma szüke, hanem nevető istenkém megfékezése miatt. No gondoltam, olyan témát hozok elő, a min majd kedvemre kinevetethem magamat. Előczipeltem a 16 század elejéről Donquijottet. A szélmalommal való harezát beszéltem el. Igaz, hogy deus ex machina volt ez hanem czélt értem, ugyanis témát adtam a kisasszonyoknak. Képzeld, mire tértünk át, az örésre. Hát biz ez egy kiesit nagyon is nagy elbillenés a czéltől. Csak az a bizonyos Milton-féle Uriel eshetett ilyen nagyot. No, nem baj, gondoltam magamban, még egy mentsváram van; a nóta: Nem zörög a malom — Áll a vitorlája — pompás hid lesz a lisztes zsák és a népköltészet között. A népköltészet, népdal, kitting taktika, átesaphatok a zenére; a zene s a művészet óriási birodalom, kelet, nyugat, dél és éjszak, szobor, kép, építés! Szellemi Bedekerem már gyors polkát járt örömében, hogy milyen mennyei ambróziában fog hamarjába részesülni; mert a lélek örül, ha könnyíthet terhén egy pár nem fontoskodó szóval. S csak a nőkel folytatott társalgásban röpülhet az ember lelke, itt kell szárnyra, talán mert Amor és Minerva egymással vetekedve segítik: egyik lelkesedést, a másik szellemet ad. Velők lehet: „a nagyot, szépet, jót egyszerre köve” Gondoltam, most megnézzük a nagy- és kis vilá — s már áit

és házépítkezésnél nagyobb gond kell, hogy fordítottassék, különösen a hegyi lakóknál. Mert az egészséget tökének kell tekinteni és ha én testemet nem táplálom elegendőleg, nem tehetem azt elég erőssé a munkára és ellenállhatóvá a betegség ellen.*)

A henyélést meg kell utálatni népünkkel és a munkát, valamint a takarékoságot megkedveltetni. Oktatni kell őt arra, hogy az anyagi szükségletein kívül ismerjen még szellemi javakat is. Ezen szellemi javak közül ismerje a maga polgári szabadságát, gyakorolja azt úgy, mint önálló hazafiakoz illik s ne hagyja magát elcsábítani holmi izgatók által, legyen hű fia hazájának. Ezek még a legszegényebb ember által elérhető dolgok, erre tanítanak bennünket azon népek, melyeket mi a civilizáció tekintetében utánozhatunk.

Az bizony ránk nézve még csekély vigasz, ha talán azt hisszük, hogy hiszen még vannak nálunknál is sokkal alacsonyabb fokon álló népek, melyek velünk nem mérkőzhetnek, azért tehát nem kell épen pirulnunk Európa színe előtt. A józan ész azt a törekvést diktálja nekünk is, hogy mi is azok után törekedjünk, kik magasabban állanak a civilizáció és jólét tekintetében mint mi, hogy mi is foglalhassuk el azt a helyet a népek életében, melyet mások is elfoglaltak, és ha lehet, legyünk mi is a kevésbé művelt népeknek mintaképei.

Ha az ember néha egyes lapok csekély okból keletkezett és hetekre terjedő polemiját olvassa, azt hihetné, hogy nálunk a társadalmi téren már minden kérdés meg van oldva, pedig éppen nálunk még sok tenni való van e téren.

Valaki azt mondhatná: hát bizony ezen társadalmi ellentétek mindig voltak és lesznek is, azokon változtatni nem lehet, tehát hiába az ilyen elmefuttatás!

A népek mai törekvése oda irányul, hogy ezen ellentétek elenyészzenek és azoknak elsimulása a társadalom egyik lényeges feladata. Erre szükséges egy oly néposztály, nem mondom létesítése, mert az ugys meg van, hanem a fennállónak fejlesztése és bővítése, mely arra van hivatva, hogy ezen ellentéteket kiegyenlítse és az állam zömét képezze. Ez pedig csak a polgári osztály lehet. Ezen osztály nálunk ugyan meg van, de még nem örvend oly virágzó erőnek, mely őt, mint az állam fennállásának lényeges tényezőjét megilleti.

A polgári osztály lendületét tulajdonképen csak 1848-ban vette, előbbi jelentősége nem lehetett oly nagy, mert az őt megillető szabadságnak nem örvendhetett. Csak ezen időtől fogva nyerte meg az államban esakugy mint a társadalmi téren a maga jelentőségét, mely az országnak mindig a legerősebb oszlopa leendő. De miután mi 1849—1867. országunk saját urai nem voltunk, nem is tehetők azt, a mit legjobb belátásunk szerint akartunk volna, azért is a mi polgári osztályunk még eddig nem fejlődött annyira, a mennyire kellett volna.**)

*) A legújabb kutatások e téren kétségtelemé tették, hogy a legjobb óvszer a járványos betegségek ellen a jó táplálkozásban keresendő.

***) Vámbéri Ármán „Magyarország keletkezése és szaporodása” című művének 392. lapján erre vonatkozólag ezt mondja: „Csak parasztjaink s uraik vannak, de még nincsen erős polgárságunk, a melynek egyedül hivatása az ország jólétét emelni, a nemzet szabadságát e szónak modern értelmében felfogni és a hamisítatlan szabadelvűséggel a különféle etnikai elemeket a magyar állam-esszenciának megnyerni, mert csak valóban szabadelvű intézményekkel lehet egészséges egyesülés kötelékeit megteremteni.”

tettem a gulákat, Egyiptom szobrait, Phidas Zeusát, Psychét, Vénust, Vatikánt, Rómát, Páriszt végig szaladtam gondolatomban; végig Michael Angelot, Rafaelt, Rembrandtot, Rubens minden művét. Akad itt mindenféle, kicsiny, nagy, vallásos, bölseleti, pikáns . . . de mennyi, Protogenestől máig! Képzetelem már a szt.-Péter templom pylonjain, perystilein járt tömjénfüst és zsolozsmával terhes levegő között, mennyi mysticum, mennyi szép, mennyi szín, milyen összhang, a lángész milyen glóriája: a világ minden bölseisége itt van az egy *Disputában* . . . szinte meggúszul az értelem s a fantasia istennek érzi magát

„Ha ember vagy érzed gyötrelmemet” barátom! tönkre ment minden akaratom. Azt hiszem Goetha mondja: „szürke minden elmélet”, az enyémmek megszürekülni se volt ideje: elkopott az mielőtt szóban megszületett volna. Képzeld a malomból nem tudunk menekülni. Nagysádain olyan otthonosan érezték itt magukat, mint egy száz esztendő patkány. A nullás lisztől fölfelé és lefelé a lisztfokozat minden szakálját megjárták, hogy csupa liszt lettem Zab-, árpaliszt, kukoricadara, — itt kulminált a költészet s művészet minden esombékja. S nem volt eszköz mivel a malomból kilehetett volna zökkeneni őket . . . egy árviz! Oh barátom szó-özönvíz volt az, mivel a három grácia már-már majdnem megfojtott. Gondoltam, legyen! Fuljunk meg hát a lisztben: Kezdem gazdasági szempontból felfogni a dolgot s egy kis szellemi invasiót intéztem a lisztes zsák ellen.

Nem ért semmit! Csak egy malomban örültek, végtelen készséggel recitálták el, hogy a pampuskának hanyas liszt jó, miből nyúlak legjobban a rétes. . . stb. stb. No gondoltam ezek kitűnő gazdasszonyok. Ezeknek csak a kanálról van tudomásuk. Kezdem hát a konyháról beszélni . . . De ezt már nagyon kozmánsnak találták s ők kezdtek irodalomról beszélni. Mintha a hajam téptek volna. Minden nyolcvan kötetes ponyva regényt felhoztak s a titkos rugókon, törön, alárezon, éjféli lovagokon alapuló *semmit* elkezdtek diésérni a legnagyobb hévvel.

ezen osztály minél nagyobb kifejlődést és erős alakot nyerjen országunkban, óhajtuk mindnyájan oly annyira, hogy ne csak a római mondhatta önérzetesen: „eivis romanus sum” és Rousseau legfőbb büszkeségének tartotta műveire oda írni: „genfi polgár”, hanem mi is tartuk ezt az egyszerű czímet legfőbb büszkeségünknek.

Wiesinger Károly.

Vármegyei közgyűlés. A köztanácskozás tárgyát képező közügyek elintézése végett szükséges törvény- és szabályrendeletileg megállapított rendes téli közgyűlés határidejéül, főispán ur ő méltóságával egyetértőleg, a *f. évi december hó 10-ik és következő napjának d. e. 9 órája* Rimaszombat városába tüzetett ki.

Midőn erről vármegyénk t. közönsége ezennel értesítették és a vármegyei bizottság tagjai személyes megjelenésre hivatalból tisztelettel felkértek, egyidejűleg köztudomásra hozatik, hogy ez alkalommal a köztanácskozás és elintézés kiválóbb tárgyait: a vármegyei közigazgatási bizottságból törvény értelmében az év végével kilépendő tagok helyeinek választás utján leendő betöltése; az 1896. évre a vármegyei különböző bizottságoknak törvény szerinti megalakulása; a vármegyei 1893. és 1894. évi uti zárszámadás megállapítása; a választott vármegyei bizottsági tagok 1896. évi érvényenyl bírándó névjegyzékének bemutatása, valamint egyéb a tárgyszerőzetben szabályszerűen kihirdetendő közérdekű ügyek fogják képezni.

Kelt Rimaszombatban, 1895. évi november 20-án.

Bornemisza, s. k. alispán.

Színészet.

A színészek régebben a nemzet napszámói voltak, ma a nemzeti kultúra apostolai. Nem kellett több két évtizednél arra, hogy a napszámokból a fenkölt eszmék hirdetői legyenek. De míg akkor a színházba járó közönség a fejlődő kultúrának csak zsámlóyára rakta le filléreit s azt a reményt táplálta szívében, hogy a fillérekből az általános közművelődés hatalmas temploma fog fölépülni, addig ma, midőn e templom falai im már merészen emelkednek ég felé s már-már tető alá jutnak, még a kis városok közönsége is megvárja, hogy azok, akik egykor napszámok voltak, ma igazi apostolok legyenek, kik egy szent ügy szolgálatában nemes ambícióval, esalhatatlan hivatással hirdetik a műveltség igéit.

Nekünk nincsenek nagyobb igényeink, mint egy hetedrangu kis város művelt közönségének: de lehetünk-e arról, hogy a hetedrangu városok műzslése a fiú de sieclenben alig különbözik az elsőrangukétól? Elengedünk sok minden külső kelléket, díszletet, jelmezt, berendezést, megelégszünk a színész rátermettségével s tudásával. A legkevesebb, amit egy színésztől kívánhatunk az, hogy a drámairó gondolatát fennakadás nélkül tolmácsolja. Csak az az igazgató panaszkodhatik jogosan a közönség részvétlensége miatt, aki érzi és tudja, hogy társulata e tekintetben a közönség igényeinek megfelel.

Azt hisszük, hogy nemesak a színbázi referensnek, hanem a közönség tulnyomó részének is ez a véleménye, melyet kötelességünknek tartottuk röviden elmondani, már csak azért is, hogy a körünkben időző szintársulat igazgatói eleve tájékozva legyenek vállalkozásuk sikere felől.

Tagadhatatlan az, hogy a Ságly-Szabadhegyi társulatának van néhány jó erője. *Nagy Aida*, *Sághyné és Képes Laura* megfelelő szerepkörüket szépen betöltik, — előbbi mint drámai színésznő, utóbbiak ugy is, mint énekesnők közönségünk részéről rokonszenves fogadtatásban részesültek. A férfiak közül *Tóth Antal* magaslik ki,

badságát e szónak modern értelmében felfogni és a hamisítatlan szabadelvűséggel a különféle etnikai elemeket a magyar állam-esszenciának megnyerni, mert csak valóban szabadelvű intézményekkel lehet egészséges egyesülés kötelékeit megteremteni.”

Mit tehettem egyebet — bölintottam. Bölintottam és bölintottam, szinte belefájt a nyakam. Patentot adtam Féval, Montepin minden silányására . . . és belefájdult a szívem is, *itt csak ezeket ismerik s nem a mi poétáinkat.*

Remek irodalmi disputa! — ilyen nem élveztem még sem ébren, sem alva. Akartam volna már én zabhegyezérsől is beszélni, csakhogy megmeneküljek „Velenese titkai”-tól, a „Titkos kéz”-től, a „Kisértet”-től. Nem lehetett . . . akárcsak a malomnál: benne maradtunk ebben is. Egy rövid seánát elmondok hű másolatban a szellemes társalgásból. Így:

1. 2. 3. Nagysád: Olvasta Féval „Véres kincsét?”

Én: Igen!

1. 2. 3. Nagysád: Reméksége a költői műveknek

Én: Igen — — de

Nagysádok: Semmi de. Lángértelem s ha a bázaló ügynök jön, többet is rendelünk tőle. Az ember elmaradna a világtól, ha nem olvasna valamit. Szeret olvasni?

Én: Igen — — de

Nagysádok: Talán nem? Oh, az művelt nem lehet, ki nem olvas!

Én: Igen — — de — — stb. stb. stb.

Gondolhatod a disputa folytatását; a *de* után mindig egy esomó repplica következett, úgy, hogy én az igen és de-n kívül tovább nem juhattam. Hölgyeim diadalmasan néztek rám szellemi fensőbbiségük tudatában s szinte leolvashattam arezokról, hogy rémitő üres embernek tartanak. Mintegy ellentétémül (legalább azt hiszen) hozták fel a helybeli kereskedő segédet, ki igen szellemes és kitűnő stylista. Egy pár szellemességét el is mondták; ez pl.: nagysádnak a szeme ugy csillog, mint a nyakkendőm gyémántja. Hát ha ugy értették a mint kellett, tudniillik a mármarosí gyémánt *hamisan* csillog, akkor a szellemességi képesség előtt fejet és lábat hajtok én is, — hanem siettek még egyebet is mondani, mi nagyon sanaryu bizonyíék mind a két részre. Aztán a stylusa: egy contó-cédula. Ha még kapu-cédula volna, akkor megdiésérhetném Berzsényink szavaival, hogy a

kinek drámai alakításai figyelemre méltók s Brankovicsa bizonyára a vidéki Brankovicsok legjobbjaiközé tartozik. Mellette *Sághy, Heggy és Farkas* Béla a legjobb erőik, a népszínművekben *Szathmáry* is megállja helyét, de a segéd személyzet karában nagy a fogyatékoság, mely körülmény az előadások simaságát s egyöntetűségét zavarja. Így Brankovics előadását Tóth Antalnak legjobb igyekezete sem menthette meg. Ez előadásban amugy is alig volt közönség, de a kik ott voltak, valóságos bosszankodtak egyik-másik mellékszereplő ügyvetlenségén. Az első bemutatkozás tehát végtelen volt a társulat sorsára. Pedig a „Napraforgó” már sokkal jobb volt, mi azt a véleményt keltette föl bennünk, hogy rendes viszonyok között Ságlyék társulata egészen esinos előadásokkal gyönyörködtethetné közönségünket, mely esetben polgárságunk is nagyobb mérvű támogatásban részesítené. Ezt látszott igazolni a következő két előadás is, melyekben már alig volt okunk gáncsot találni. A fokokint jobbuló előadások azonban csak lassankint fogják letördelni a hír szárnyait, melyek az első előadás sikertelenségét meglepő gyorsasággal vitték szét városunkban s így Ságlyéknek az amugy is bajosan megleülő közönséggel szemben nehéz szerepük lesz. — A közöny megtörésére csak egy mód van: adjanak néhány egészen új darabot megfelelő készültséggel. Az újdonságok esabitanak, a jó előadások hangulatot keltenek. Mi rajta leszünk, hogy közönségünk jóakarata a társulattal szemben megnyilatkozzék.

Ezer év!*)

Rövid kor az idő soha meg nem pihenő folyamában és mégis mily óriási időszak egy nemzet fejlődéstörténetében! Ezer év viharzott el azóta, hogy a nemes magyar nép elhagyván ős hazáját, Árpád a honalapító vezérlete alatt átlépte az erdős, bérezes, napsugaras ország határait s millió szívek ujongának most a roppant jelentőségű évforduló felé. Mert ime, nemzetek és népek születtek és haltak el ez ezer esztendő alatt. A mult idők ölében sok nemzet tragikus sorsa van eltemetve: forradalmak és testvérháborúk dúltak az egyes népek között s nem egy törzs bukott le a fényes magaslatról a melyen állott.

A korszakok romjain új korszakok támadtak, a népek sirján új népek keletkeztek, de Magyarország erősen állott e harezok és viharok közepette. Eletfájának gyökerei mélyek és erősek valának, mint a nemzet lelke. Igaz, hogy a mióta Árpád e szép hazát elfoglalta, mindig külső harezok és belső villongások tépték a nemzet szívét; török-tatár pusztította, testvérharezok rázkodtatták meg az országot, de a magyar nép szent törekvéssel óvta meg nemzeti jellegét, a honszeretet és nagyjainak kultuszát, ő i tradícióit és nagygyá lett külső és belső ellen-ségei daczára.

E folytonos harezok sok ideig akadályozták meg a kultúra fejlődését. Hosszu századokon át ugaron hevert a nemzet sok nemes tehetsége. Ipara, kereskedelme, művészete és irodalma messze elmaradt a többi európai kultúrállamok mögött. De mindezt pótolta az utolsó évtizedekben. A nemzeti újjászületés nagy korszaka óta óriási léptekkel haladt a kultúra eszménye felé, ma már dícsőségesen uralkodik I. Ferenc József király ideje alatt büszkén mérkőzhetik a többi nemzettel. Ugyszólván egy ugrással érte el azt, a mit más nemzet csak százados fejlődéssel érhet el. Es minden évtized újabb diadalt jelent a nemzet életében.

E díszmü kiadója tíz esztendeig volt távol Magyarországtól; ezalatt bejárta az ó- és új világ minden nevezetes országait és városait, látta a modern nagy kulturnemzetek roppant fejlődését és ime, mire visszatért tíz esztendő után, mily örömteljes meglepetés várt rá.

Ótt látta a nemzetet azon a magaslaton, a melyen a többi nagy nemzet állt; látta, hogy a nemzetet saját benső ereje, nemzeti egyénisége és temperamentuma emelték és tették képessé arra, hogy lépést tartson a többi kulturnemzettel. Kereskedelme, ipara, irodalma, művészete mind egyenrangu a többivel. A főváros pompás fölvirágzása, építkezése és mindaz, a mi egy országot

*) Az „Ezredéves Magyarország és a milleniumi kiállítás” ez. díszmü előszava. Megjelenik kéthetenként 12 füzetben a 40 kr.

német metrumhoz képest ez is pindarosi daru-táncz, — de kontó-czédulára egyáltalában egyéb klassikus mondat nem idézhetek, mint a férjét és apák „apágé”-ját. — Engedj meg, hogy kitértem erre, de azért tettem, hogy tudd meg, mit értenek itt *szellemesség* és mit írói *stylus* alatt.

Miután kifogytak a röffel mért szellemesség diéséréséből, ki az i és á betük magasztalásából, mik valóban meglepő szépséggel voltak papérra vetve, áttértek a bolti portékák hosannáira. Egy pár történeti anekdotát akartam elmondani a divatról, de ezzel is felsültem. Nem és nem lehetett beszédbbe boesátkoznom, csak hallgatni és nézni, hogy miként vándorolnak elő a siffonérokbl mindazok a holmik, miket valaha megstikkelték, vartak, körülhorgoltak. Számat s szememet, a mennyire lehet, bámuló állásba helyeztem. S habár igen silány dolgocskák voltak, mindamellert dícsértem, hogy Mekkától Jeruzsálemig, Párisztól Brüsselig, Amerikától Európáig ilyen diéső dolgokat nem láttam. Ezzel ugy látszik megnyertem rokonszenvüket. Igaz, hogy fejem már belefájdult s erős fogadást tettem, hogy három eladó leánnyal egyszerre soha sem fogok beszélni — *itt*.

. . . Ennyi elég legyen bevezetésnek következő leveleimhez, melyekben talán érdekesebben szólhatok, mert érdekesebb is lesz a téma. Így például a magasabb társadalmi connexiókról, az ifjuság szellemi táplálkozásáról stb. stb. . . Még egyet hozok fel meintségemre. Te azt fogod hínni, hogy Wieland Abderitait akarom utánozni. A világról sem, mert sem Wielandnak, se Demetriusnak nem érzem magamat. Az bizonyos, hogy ha nem is Demetrius, de én Abderában vagyok. Isten veled!

U. i. Majdnem elfelejtettem megírni, hogy Abderám valóságos Velenecze, sár-tenger, vagy tenger sár van, hanem sandolin nincs, ha csak a galocsnimat nem lehet annak mondani!

nagygyá, boldoggá és gazdaggá tesz, föltalálható ez országban.

Ez bírta rá a sorok íróját, hogy e diszalbumot kiadja a milleniumi kiállítás alkalmára, a mikor itt a nemzet ki fogja tártani mindazt, a mit produkálni tudott. Kiadta e diszmutet a magyar kormány, a magyar kir. államvasutak és a kiállítás igazgatóságának támogatásával és közreműködésével, hogy miután a nyelv szegény a fejlődés e nagyságát leírni, képekben mutassa meg a külföldnek, hogy mire képes egy nemzet rövid évtizedek alatt.

Hadd jöjjön ide a franciaia, az angol, az olasz, a német és valamennyi, a ki saját nemzetének a nagyságára büszke, és bámulja meg a kiállítás csodáit s a nemzet nagy életrevalóságát.

Laurencie Gyula.

Hirek és vegyesek.

Ebéd a miniszterelnöknél. Báró Bánffy Dezső miniszterelnök f. hó 25-én adott nagy ebédjén résztvevő a hivatalos vendégek között kerületünk kedvelt képviselője: Fáy Gyula is.

Jótékony adomány. Gróf Andrássy Dénes legutóbb a monoki iskolának három tantermét alakította át saját költségén, azonkívül a hosszurúti, a dernői, lazonyi és váraljai templomok átalakítását elrendelte. R. H.

Előléptetés. A m. kir. pénzügyminiszter Székely Gyulát a rimaszombati pénzügyigazgatóság derék és szorgalmas számtisztvisztől számellenőrré léptette elő. A kinevezést a rokonszenves tisztviselő jóbarátai és tisztársai körében őszinte örömmel fogadták.

Eljegyzés. Ifj. Róth Lajos vármegyei tisztviselő f. hó 17-én váltott jegyet Rimaszécsen Vathay Erzsike kisasszonnyal, özv. Vathay Sándorné szeretetreméltó leányával. Isten áldása kísérje frigyüket!

Virághullás. Runyay József adóellenőr, a helybeli adóhivatal egyik derék és rokonszenves tisztviselőjét egymásután érik a sors csapásai; rövid időközben már többször sujtották őt és családját megrendítő gyász esetek. Most is egy éves Zoltán nevű kedves kis fiát vesztette el, ki néhány hónapig tartó betegeskedés után folyó hó 22-én éjjel hunyt el. s halálával mély gyászba borította szerető bánatos szüleit, kiknek fájdalmas sebére enyhítő irt nyújthat az az általános részvét, melyvel a gyászoló család iránt nagyon sokan viseltetnek, s melynek számosan kifejezést is adtak folyó hó 24-én a temetésen való megjelenésükkel. A korán elköltözött kedves gyermek nyugodjék esendesen.

Szemle a csendőrségnél. Vindits esendőrnagy Pozsonyból néhány napot töltött városunkban s szemlét tartott a csendőrség felett.

Tornaestély. Deczember 18-án a helybeli főgimnázium tornaköre Michnay Gyula tornatanár vezetése alatt estélyt rendez, mely alkalommal programjuk során be fogják mutatni mindazon gyakorlatokat, melyek a milleniumi orsz. tornaverseny műsorába is föl vannak véve. Ifjúságunk ugyanis a jövő májusban részt vesz a budapesti orsz. tornaversenyen s hogy ott tisztességgel megállhassa helyét, tornakört alakított s a versenyre a legnagyobb igyekezettel készül. Felhívjuk rá közönségünk figyelmét már csak azért is, hogy nemes támogatásával ifjúságunk vállalkozását előmozdítsa, a mennyiben csakis közönségünk támogatása mellett érhető el az, hogy a kör szegényebb tagjai is résztvehessenek a költséges kirándulásban. A műestélyre szóló meghívók s a részletes műsor a jövő hét folyamán fognak szétküldetni. A rend- és szorgyakorlatok, valamint a társas játékok után táncestély lesz.

Fogorvosi műterem. Dr. Kármán Aladár helybeli kórházi orvos Máté Károly losonezi fogtechnikussal együtt a róm. kath. iskola épületében új fogorvosi műtermet rendezett be, melyben a jövő hó 15-éig foghuzás, fogtömés (plombálás) s új fogak és fogsorok behelyezése naponta eszközöltetik. Felhívjuk a közönség figyelmét a modern kor igényeinek teljesen megfelelően berendezett műteremre.

Iskolai ünnepély. Rozsnyón a város által az állami elemi iskola számára építtetett s már részben használatba is vett Kossuth utcai emeletes helyiséget, vasárnap decz. hó 1-én veszi át a kormány képviseletében Józsa Antal kir. tanfelügyelő és Juraskó Jakab államépítészeti főmérnök. Az átvétel és átadás ünnepélyesen fog végbemenni.

Hidátadás. Berzétén deczember hó 2-án adják át hivatalosan a közhasználatnak az első megyei vashidat, mely az elmúlt nyáron és ősszel Bodor Ármán mérnök művezetése és felügyelete alatt készült. A vaszerkezettel ellátott hid 15000 forintba került, s egy régi rossz hid helyére épült a berzétai uton a főispán lakása közelében. Az átadásnál, melyet a hid kipróbálása előz meg, jelen lesz a művezető mérnökön kívül a miniszterium kiküldötte: Petz József is, s a közigazgatási bizottság néhány tagja.

Műestély. A helybeli katolikus egyelet saját házalapja javára f. hó 23-án az egyelet helyiségében műestélyt rendezett, mely ugy a műsor összeállítására, mint az előadás tekintetében teljesen kiérdemelte a közönség meglegedését. Komlósy István és Hollósy Anna magánadai, valamint a Hollósy Mariska és Anna kettős éneke, ugyszintén a Tóth Aranka és Irén precíz zongorajátéka lebilincselte a közönség figyelmét. A Mihályi Lajos által előadott „Öngyilkos” című monolog, a Hollósy Mariska és Pásztor Pál által előadott „Egy baleset” című dialóg és a Knöplér Victor által énekelt „Goldstein Számi” pedig általános derűtséget keltettek. Nagy tesztést aratott a Mihályi Lajos által hatással szavalt Kiss József költeménye: „Gedő vár asszonya.” A szereplők mindnyájan kitünően oldották meg feladatukat s a közönség nem is fukarkodott a tapsokkal. A hangverseny tanczmulatság követte, mely derült hangulatban reggelig tartott.

Katonatiszték lakbérére. A városunkban elhelyezett katonaság tisztikarának lakbérére az osztályozás szerint a 7 ik rangfokozatba esik s miután most a hivatalos lakbérérmelések korszakát éljük, a tisztkekre is rájuk került a sor s tárgyalások indultak meg arra nézve, hogy eddigi lakbérük jelentékenyen emeltessek. Ez okból működött városunkban néhány napig egy bizottság, mely-

nek tagjai voltak katonai részről: két őrnagy, egy főhadnagy és egy hadnagy; polgári részről pedig a vármegyét: Lukács Géza főjegyző, a pénzügyigazgatóságot: Madarász Pál, a városi hatóságot: Badnyai Gyula rendőrkapitány képviselte.

A gőmörmegei atletikai klub helyiségében, a főgimnázium tornacsarnokában most már az eddiginél kissé nagyobb élénkség mutatkozik. Hetenként 2-szer: kedden és szombaton estefelől órákat fordítanak Michnay Gyula művezető utasításai szerint a testező vívó-sport művelésére s esőtörtőkön ugyanannyi ideig tartanak a különféle tornagyakorlatok, melyekben a tagok most nagyobb számban vesznek részt. Legújabbban nehányan a vívóversenyben gyakorolják magukat Hameliár Lajos vezetésre s oktatására mellett, s most készül a klub egy bicyceli beszerzésére, hogy a tagok a kerékpár-sportban is műveljék magukat s edzék izmaikat. A klub tagjai a téli szezonban bizonyára felhasználják a kínálkozó kedvező alkalmat a tornázás, vivás és bicycelizés gyakorlására.

Halálozás. Maléter Sándor, özv. Maléter Albertné fia s Szabó György polgármestertnek unokaöccse, hosszús betegeskedés után f. hó 24-én, 28 éves korában meghalt. A korán elhunyt fiatal ember halála nagy részvétet és sajnálkozást keltett városunkban s a részvét őszinte megnyilatkozása látható volt a f. év 26-án végbemert temetésén, a hol a rokonság s a család jóbarátai és ismerősei nagy számmal jelentek meg. Nyugodjék békében!

Tanulmányút. Jelentés a női (svédországi) Slöjd tanfolyamról. E címet viseli Füzesi Márton líkéri tanítónak hozzátkelődött esinos kiállítású füzet, melyben részletesen ismerteti a vallás- és közoktatásügyi miniszterium és a rimamurány-salgótarjáni vasműrészvénytársaság anyagi támogatása mellett tett svédországi tanulmányútján szerzett tapasztalatait. Elvezetesen, simán, esinos reflexiók kíséretében adja elő az utazás részleteit, melyekből itt-ott előcsillan egy-egy szép leírás; s hosszú bevezetés után írja le a „Slöjdleare Seminarium”-nak tanítási módszerét és szép sikereit. A tanfolyamban július 31.—szept. 9-ig 117-en vettek részt, és pedig 37 angol, 2 dán, 3 holland, 8 magyar, 1 finn, 58 svéd és norvég, s 8 amerikai tanító és tanítónő. Magára a füzetben előadott slöjd tanításra, miután az meglehetősen érdekesen van ismertetve a füzetkében, visszatérünk még, most esupán azt konstatáljuk, hogy Füzesi Márton derekasan oldotta meg feladatát; nemes munkát végzett, mikor a tanulmányút minden mozzanatát czélszerűen felhasználta, s elismerésre méltó, hogy olyan esinosan és élvezetesen írta meg tapasztalatait.

Első polgári házasság Hosszuszón. Mint levelezünk írja, a csendes Hosszuszónak f. hó 29-ikén ünnepnaja volt, mert ekkor kötötték meg az első polgári házasság Harsányi Lajos és Nahalka Lidi között. Jókóry Emil anyakönyvezető a hivatalos actus után rövid beszédet intézett a fiatal párhoz, a mely után szép szavakkal áldást kért a „legelső magyar emberre” és fenséges családjára. A polgári kötés után a pár a templomba ment, hol egyházi kötelezettségének is eleget tett.

A rimaszombati korcsolyázó egyelet a beállott hideggel egyidejűleg életjelt ad magáról. Már járnak az aláírási iveauk s gyűjtik a tagokat, kik mindíg nagyobb érdeklődést tanúsítanak a nemes és testező sport művelésére évek előtt alakult s folyton izmosodó egyesület iránt. — Az egyelet működéséről beszámoló közgyűlést folyó évi deczember hó 1-én, délelőtt 11 órakor tartják a takarékpénztár tanácstermében. A közgyűlésre való meghívót most bocsátja ki az egyelet érdekes és lelkes elnöke: Dr. Löcherer Tamás. Tárgyai lesznek a gyűlésnek: Titkári jelentés; pénztári számadás és költségelőirányzat; indítványok és a közgyűlés napjaink esetleg beérkező ügyek elintézése.

Pályázat utbiztosítási állásra. Vármegyénk előjárósága pályázatot hirdet, az elhalálozás folytán megüresedett garamvidéki utbiztosítási állásra. Évi javadalmazás 500 frt és 286 frt 77 kr. kilométer pénz. Folyamodványok deczember hó 15-éig az alispáni hivatalhoz terjesztendők be.

Házassulók kimutatása. A városházán levő hirdetési táblán e héten következő új házasság van hirdetve: Elizeus János Rimaszombat — Pál Zsuzsanna Rimaszombat

Vigyázzunk a fegyverrel. Rimalehotán az ottani molnár e napokban egy régi rozsdás pisztolyból ki akarta löni a bennelevő töltényt. Ez nem sikerült egykönnyen neki, s addig próbálgatta, míg a fegyver elszűlt s előve szétrobbant. Az óriási erővel robbanó fegyver a molnár bal kezét alaposan összezúzta. A kórházban ápolják.

A miskolczi kereskedelmi és iparkamara f. évi november hó 21-én tartotta ülését Radvány István kir. tan. elnöklete alatt. Az ülés tárgyai közül kiemeljük a következőket: A kamara tudomásul veszi, hogy a tél folyamán területén is rendeztetik téli gazdasági tanfolyam. A keresk. miniszter a kamara felterjesztésére értesít, hogy az üveges iparnak képesítéshez való kötését teljesíthetőnek nem találja. A m. kir. pénzügyminiszterium mellé tervezett fogyasztási adószaknacsba Köpöly Géza rendes-, Bossányi Endrét póttagul választotta meg. Az Ausztriával kötendő kereskedelmi és vámszerződésre nézve a kerületbeli vállalatok, keresk. és ipavállalatok véleménye beérkezett s elhatározatik, hogy a kamarai tagok ad hoc bizottsággá alakulnak ez ügy tárgyalására. A villamos világítás és erőátviteli vezetékekkel foglalkozó iparág képesítését a kamara javasolja, kivéve a házi villamos vezetékek készítését. — Az egri ipartestület alapszabályai jóváhagyóan véleményeztetnek. Az osztrák magyar bank miskolczi fiókjához váltóbírálok kijelöltettek. Nem pártolja a kamara a kassai kamara azon átiratát, hogy a tanoncziskolai tandíjak eltörlése iránt az országgyűléshez felterjesztés intéztessek, hanem e tárgyban felír a vallás- és közoktatási miniszterhez. Szintugy nem pártolja a kolozsvári kamara azon átiratát, hogy a vidéki ipartestületek iparágak szerint alakulhassanak, valamint nem pártolja a temesvári kamara átiratát, hogy az évi jelentés mellett ezimtar adassék ki. Ellenben pártolja az aradi kamara átiratát, a vasárnapi munkaszünetnek a dohánytözsdékre való kiterjesztése és a soproni kamara átiratát a magvizsgáló állomások szaporítása tárgyában. A kamara 1896-ik évi költségelőirányzata 14810 frt bevétel és 14730 frt kiadással állapított meg. Végül a vármegyei ipartanácsok tagjai választattak meg.

Pótvásár Rimaszombatban november 25.

(Városi állatorvos tudósítása.) Pótvásárhoz kötött reményünk csak részben teljesedett be, mivel a sertésvásár megtartható nem volt; s a felhajtott többi állatok száma, esupán egy kisebb jellegű orsz. vásárnak felelt meg. — Felhajtott szarvasmarha: 1436, ló: 954, juh: 1232, összesen 2622 db állat. — Tekintve azonban a lefolyt városi forgalmat, az főként a szarvasmarhák között meglehetősen élénken nyilvánult. Igen sajnátságos, s a kereslet és kínálat árszabályozó törvényét megintatni látszik, hogy nagyobb kereslet kissé felhajtás daczára, körülbelül 15% arcsökkenést tapasztaltam. — Ezen tapasztalati ténynek okát mai gazdasági viszonyaink közepette, midőn takarmány termésünk elég tisztességes, nem kereshetem másban, mint a hónapok óta korlátozott állatforgalom szűlté pénzhiányban, s a jelenben erőteljesebben működő adópréssben. — Lóvásárban lanyhább forgalmat változatlan árákkal, míg a juhok között közepeset, alacsony árak mellett észleltem. — Árak: Igás ökrök urasági 360—400 frt, kisbirtokosoknak való 190—260 frt, levágásra alkalmas javított 220—315 frt, kiselejtezett sovány ökrök 160—220 frt. Evés tinók 70—90 frt, kétévesek 90—120 frt páronként. Fejőstehenek 70—120, levágni való 55—115, borjúk 12—18 frt darabonként. Igás-ló nehezebb 260—340, könnyebb 180—260 frt párja. paraszt ló, 44—110 frt, kutyáknak való 6—12 frt darabonként. Anyajuh 8—10 frt, sovány ürü 6—9, bárányság 5—6 forinton páronként.

20 és 4 kros váltópénznek forgalomból kivonása. A magyar királyi belügyminiszter az összes megyei és városi törvényhatóságokhoz a következő rendeletet intézte: „A pénzügyi m. kir. miniszter a múlt hó 27-én 77795. sz. a kelt átiratában közölte velem, hogy az ausztriai értékű 20 kros ezüst váltópénz valamint az ausztriai értékű 4 krajczáros réz váltópénz az állami pénztáraknál és hivataloknál már csak 1895. évi decz. hó 31-ig fogadtatik el és hogy ezek az érkek 1895. évi deczember hó 31-ike után sem névértékben, sem anyagértékük megtérítése mellett többé sem fizetékpen el nem fogadtatnak, sem át nem váltatnak. Midőn erről a törvényhatóságot múlt évi november hó 23-án 96791. sz. a kelt körrendelet kapcsán értesitem, egyuttal felhívom a törvényhatóságot, hogy a megjelölt záros határidő nyilvánartására és elmulasztásánakáros következményeire alkalmas módon a törvényhatóság lakosságát ujbol is figyelmeztesse.

Előfizetési felhívás. Kósa Rezső előfizetést hirdet az „Olombetük világa” című elbeszélés kötetére, melyben érdekes történeteket mond el a magyar munkásvilág vezérő eleméről: a könyvnyomtatókról. A szerző maga is évek hosszú során át foglalkozott a betűszekrény mellett, míg az irodalom föl nem fedezte s el nem szólította onnan, s így személyesen tapasztalatait és megpróbáltatásait beszéli el meleg közvetlenséggel a haglutos történetekben. Az „Olombetük világa” a magyarországi munkások szociális, valamint erkölcsi és műveltségi viszonyait vonzón megírta, fordultos történetekben mutatja be, 10—12 ivre terjedő, közép 8-rétű tetszetős kiállítású kötetben, mely deczember hó közepén jelenik meg. Ara 1 frt. Az előfizetések és megrendelések Kósa Rezső nevére czimezve, Robiesek Zsigmond könyvkereskedésébe (Budapest, V. Fűrő-utca 8.) küldendők, honnan a művet bérmentve expedálják.

A Magyar Hirlap milleniumi albumát, melynek bolti ára két frt. lesz, ingyen kapja meg a lap minden előfizetője, saját nevére nyomtatva. Ujjonnan belépő előfizetők is teljesen díjmentesen kapják meg e nagy, gyönyörűen illusztrált albumot. Az előfizetési pénzek (negyedévre 350, két hónapra 240, egy hónapra 120) a „Magyar Hirlap” kiadóhivatalába (Budapest, Honvéd-utca) küldendők.

A téli szezonra nem ajánlhatunk kedvesebb, jobb olvasmányt közönségünknek, mint az „Ország-Világot”, Váradi Antalnak kitünően szerkesztett hetilapját. Ennek az újságnak most megjelent (47.) számában ott találjuk hű reprodukcióban Vilmos esászárnak nagy feltűnést keltett legutóbbi rajzát, azután igen szép képen Vajda-Hunyadot, a esorbai tavat, nemkülönbön a fővárosban most felavatott új tüzoltókaszárnát, arczképeit Mészáros Imrénék, Duse Eleonórának, Mária Lujza bolgár fejedelemasszonynak stb. A szövegrészben Adorján Sándor, Sas Ele, Falk Zsigmond, Versényi György, Györkönyi Károly, Tövolgyi Titusz, Verpeléti Kálnán stb. neveivel találkozzunk. A változatosan, élénken szerkesztett „Ország-Világ” egyuttal a legolesőbb hetilap is. Előfizetése negyedévre csak 2 frt; mutatványszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal (Budapest, V., Hold-utca 7. sz.)

Az Athenaeum Képes-Irodalom történetéből megjelent a 36-ik (utolsóelőtti) füzet olyan gazdag tartalommal s olyan dus illusztrációval, mely kezdetől fogva nem szűnő érdeklődést kelt e nagy vállalat iránt. A mostani füzetben Beöthy Zolt főszerkesztő befejezi Jókai Mórról s a forradalom utáni regényirodalomról az előbbi füzetben megkezdett szép értekezést. A 2-ik cikk egészen Madáchnak van szentelve, kinek Ember tragédiájáról — Alexander Bernát, ez az eszes és szellemes filozofiai író sok eredetiséggel olyan tanulmányt ír, mely méltó feltűnést fog kelteni. Ugyanő ír a füzetben a forradalom utáni drámairodalomról rövidebb, összefoglaló cikket. A füzet utolsó cikkét: az 1830—1867. évek közé eső műfordításról — Radó Antal, maga is jeles műfordító, írta. A szövegek közt találjuk Jókai svábhgyi nyaralójának s egy Beöthyhez írt legújabb levelének mását, mely utóbbi tartalmilag is rendkívüli érdekes. A szövegben vannak még Vas Gereben, Degré Alajos, Beöthy László, P. Szathmáry Károly, Vadnai Károly, Madách Imre, Szigeti József, Dobsa Lajos, Rákosi Jenő, Szabó István arczképei, egy czimkép, s Madách dolgozószobája. Külön melléklettel van a füzethez csatolva Jókai 1893-iki arczképe és Deák Ferencnek egy nagyérdékű, Zichy Antalhoz intézett eddig kiadatlan levelének hasonmása. — A három év óta folyó nagy vállalatból már csak egy füzet van hátra, melyben még egy cikk s a két kötethez tartozó képjegyzékek, név- és tárgymutató czimlapok s az előző lesznek két érdekes kézirati melléklettel.

Felhívjuk olvasóink figyelmét Lévai Izsó könyvkötészetének lapunk mai számában közzétett hirdetésére.

Erdőbirtok.

Gömör-, Borsod- vagy Nógrádmegye területén **cserzésnek megvételre kerestetik** több száz holdnyi tiszta **öreg tölgyfa-erdőterület.**

Ajánlatok e lap kiadóhivatalába kéretnek intértetni. 1—3

Hizott sertés.

Egy drb teljesen kihizott fiatal sertés eladó.

Kinél? megtudható e lap kiadóhivatalában.

Értesítés.

Alólírott értesítem a n. é. közönséget, hogy e folyó év december hó 15-én üzleti helyiségeim bérbeadása, valamint összes áruim készletének átadása következtében, elhatároztam a mai naptól fogva **raktárom tultömöttsége miatt üzletemben mindennemű vasárnapnak mélyen leszállított áron való elárusítását.**

Ugyanez alkalommal értesítem a n. é. közönséget, hogy **saját termésű boraimnak elárusítását decz. 1-én kezdem meg.**

Rimaszombat, 1895. nov. 20.

Tisztelettel

2—3

Benyó Béla.

ÚJ KÖNYVKÖTÉSNET.

LÉVAI IZSÓ

KÖNYVKÖTÉSNETE

RIMASZOMBATBAN.

Tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy helyben, a mai kor igényének teljesen megfelelő

új könyvkötészetet

rendeztem be, hol minden e szakmába vágó munkát gyorsan, pontosan és izléselesen készítek a lehető legmérsékeltőbb árak mellett.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve, maradtam tisztelettel

LÉVAI IZSÓ,

könyvkötésnete Rimaszombatban.

ÚJ KÖNYVKÖTÉSNET.

Eladó ház.

Nagy-Rőczén, a piacon fekvő egy emeletes, teljesen jó karban lévő, nagy **bolti helyiséggel,** raktárakkal ellátott, külön udvarral, gazdasági épületekkel bíró **szögletház,** bolti teljes berendezéssel s a boltban lévő összes vegyes árukkal, **szabad kézből** jutányos áron, kedvező feltételek mellett azonnal **eladó.**

Feltételek tudhatók

1—3

BOTTO Gyula,
ügyvédnél Nagy-Rőczén.

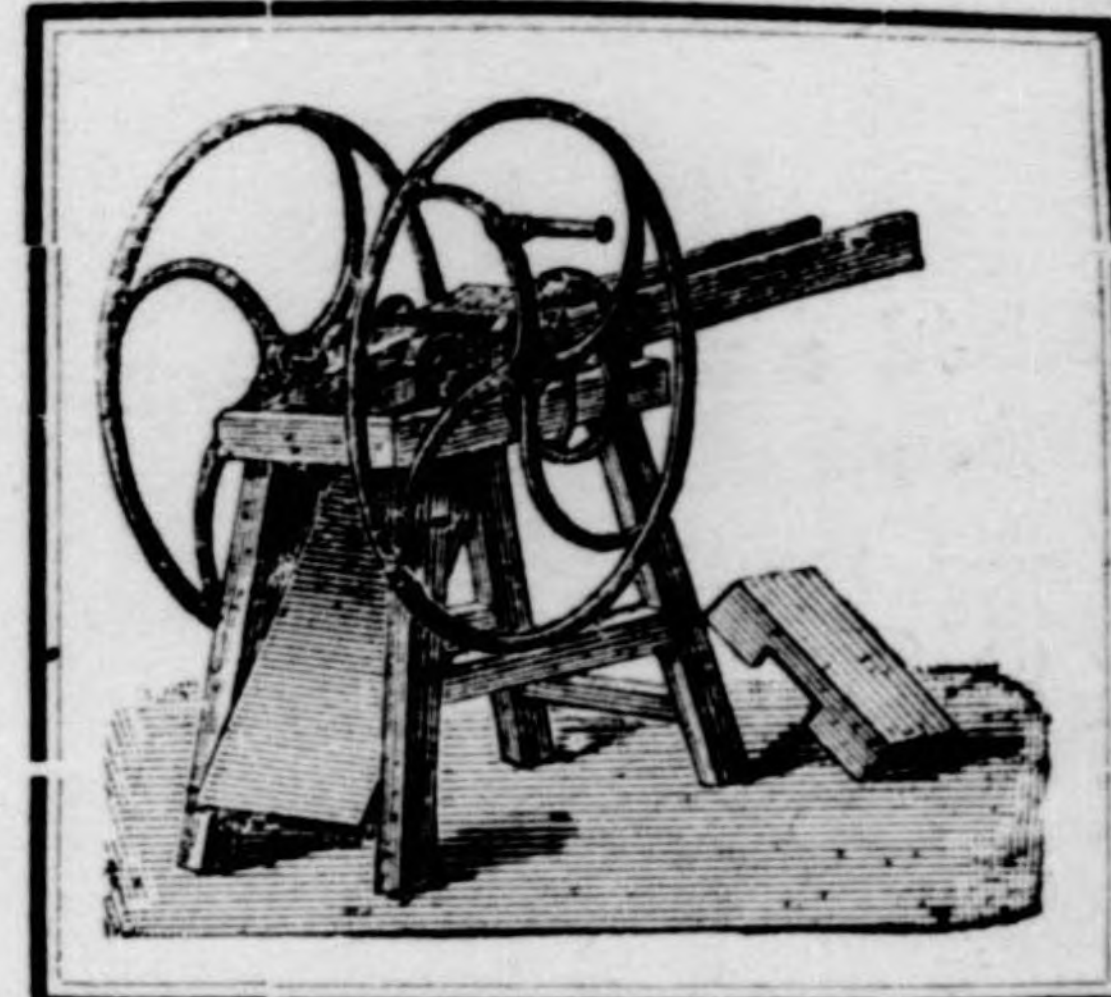
FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntödéje Kassán, Vám-utca 11. szám.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával ezélszerűen s gondosan gyártott jóhírnevű gépeit, nevezetesen:

Szecsavágókat kézi- vagy járgányhajtásra,
Répvágókat és **tengeri-morzsolókat,**
Olajsajtókat és **olajmag-pörkölöket,**
Olajmag-zúzókat, továbbá
Örlő- és daráló malmokat,

szivattyúkat, gőzgépeket és gőzkazánokat, szeszgyár-berendezések stb.

Gépeink, eszközeink és egyéb **gyártmányainkat készletben** tartjuk gyárunkban. — Gazdasági gépeink **képes-** valamint öntödének gyártmányai **árjegyzékét** kívánatra ingyen és bérmentve küldjük. 4—6

Hirdetés.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy egy

harisnya-kötő gépet

szerztem be, melyen mindenféle férfi-, női- és gyermek harisnyákat jutányos áron készítek.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Rimaszombat, 1895. nov. 19.

Csillag Mórné.

Lakás: Losonczy-utca 40-ik szám.

Hirdetmény.

540. sz. — Alulírt bírósági végrehajtó az 1881-ik évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. járásbíró 1894 évi 3893-ik számú végzése következtében **Dr. Preyer Hugó** ügyvéd által képviselt **Braune József** javára **Szakall István** ellen 600 frt s járulékaik erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1500 frtra becsült juhokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszombati kir. járásbíró 3723/1895. számú végzése folytán 600 frt tökéltetés, ennek 1894. évi május hó 7-ik napjától járó 6% kamatai s eddig összesen 56 frt 66 krban biróilag már megállapított költségek erejéig Osgyánban a bíró házában leendő eszközlésére, **1895. évi november hó 30-ik napján** d. e. 9 órája határidőül kiütetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108 §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is elfognak adatni.

Kelt Rszombat, 1895. évi november 15-ik napján.

Gasko, kir. jbrósági végrehajtó.

NAGY KIÁRUSÍTÁS!

Löfkovics Lipót

nagy áruraktárának kiárusítására ez uton még felhívja a vevő közönség figyelmét.

Raktáron van még:

- 3560 pár női-, férfi- és gyermek posztó-, bőr- és lackezipők meglepő olcsó árakon.
- 2500 db férfi- és fiu kalap.
- 2640 db férfi- és fiu ing.
- 4560 db férfi selyem nyakkendő.
- 2870 db női gallér, kabát és bunda.
- 360 db leány- és gyermek köpeny.
- 2470 pár Bőr- és téli női- és férfi keztyük.
- 2230 db jäger női-, férfi- és gyermek alsó öltönyök, ingek és lábravalók.
- 1560 db női-, férfi- és gyermek téli szörmesapkák.
- 380 db női- és leány karmantyuk (muffok).
- 865 db női- és leány vállfűzők (Miderek).
- 565 pár lópokróc.
- 2450 db női kötény
- 680 db különféle esernyő.
- 2465 pár férfi-, női- és gyermek harisnya.
- 1656 db különféle kézimunka.

A karácsonyi cikkeket meglepő olcsó árakon fogom szinte kiárusítani, előre is felhívom erre a n. é. közönség figyelmét.

Tisztelettel

Löfkovics Lipót.

2—*